

Styrets beretning 2016

2016 –BARNA I BLINDSONEN PÅ DAGSORDEN

SOS-barnebyer anslår at 220 millioner barn er omsorgsløse. De har mistet, eller står i fare for å miste omsorgen fra sin familie. Dette er ti prosent av alle barn i verden. **2016 ble året da SOS-barnebyer løftet dem frem fra blindsonen.**

Norsk bistand er i verdenstoppen. Men selv om Norge er blant de mest generøse giverne basert på folketall, når ikke alltid tiltakene som skal skape utvikling frem til barn som lever uten voksenomsorg.

Myndighetene har liten oversikt over denne gruppen, og det mangler tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og sørge for beskyttelse. Disse barna har ingen som kan skrive dem inn på skolen, eller ta dem med til helsestasjonen. De risikerer derfor å bli stående utenfor satsingen på utdanning og helse. SOS-barnebyer Norge arbeider for økt oppmerksomhet og prioritering av omsorgsløse barn i utviklingspolitikken. Dette arbeidet ble i 2016 befestet med lansering av rapporten «*In the blind spot*» og starten på den flerårige kampanjen #deomsorgsløse.

Her er tre andre ting vi løfter frem fra 2016:

* SOS-barnebyer Norge utviklet en modell for bosetting og integrering av enslige mindreårige asylsøkere. Den gjør det enklere og rimeligere for norske kommuner å ta imot barn som kommer alene, samtidig som den sikrer høy kvalitet i omsorgen for barna.

* SOS-barnebyer Norge hadde en samlet inntekt på kr 586,1 millioner kroner, og ved utgangen av året var det 130 000 aktive fadderskap i Norge.

* Det ble åpnet to nye norskfinansierte barnebyer i 2016, én i Ngabu, Malawi og én i Mwanza, Tanzania. SOS-barnebyer er svært takknemlig for innsatsen fra engasjerte støttespillere, som har gjort dette mulig.

SOS-BARNEBYERS PROGRAMMER

På verdensbasis driver SOS-barnebyer virksomhet i 134 land og territorier. Det samlede beløpet fra SOS-barnebyer Norge til den internasjonale SOS-virksomheten utgjorde i 2016 kr 499 millioner, mot kr 506 millioner i 2015. I tillegg til fadderbidragene, som går til SOS-barnebyers programmer over hele verden, har SOS-barnebyer Norge et spesielt finansieringsansvar for programmer i 15 hovedsamarbeidsland: Mosambik, Zimbabwe, Zambia, Malawi, Swaziland, Tanzania, Angola, Nigeria, Filippinene, Vietnam, Peru, Ecuador, Colombia, Russland og Kosovo.

Ved årsskiftet 2016/2017 hadde SOS-barnebyer på verdensbasis et direkte omsorgsansvar for mer enn 86 000 barn og ungdommer, mens tallet på deltagere i våre forebyggende familieprogram var på nesten 470 000.

STERKERE INNSATS PÅ NØDHJELP

Den internasjonale organisasjonen har de senere år satset mye på å styrke sin kapasitet og innsats på nødhjelp på grunn av økende antall konflikter, krig og naturkatastrofer. SOS-barnebyer Norge så tydelige resultater av dette i 2016 og har mottatt flere appeller om økonomisk støtte enn noen gang.

I april ble Ecuador rammet av det sterkeste jordskjelvet siden 1979. 750 000 mennesker ble berørt, mens 350 000 hadde behov for hjelp. SOS-barnebyer i Ecuador ble ikke selv rammet og har siden arbeidet i flyktningeleirene med å styrke nær 3000 familier, samt bidratt med opplysningsarbeid og opplæring. SOS-barnebyer Norge har støttet innsatsen med 300 000 Euro.

Andre nødhjelpsaksjoner SOS-barnebyer Norge støttet i 2016, var tørkekatastrofen i Etiopia, arbeidet i Sør-Sudan blant internt fordrevne, tørken i Malawi og fase tre av nødhjelpsarbeidet i Syria. I Syria har nødhjelpen nådd over 300 000 barn og voksne. Det er blant annet etablert trygghetssoner for barn og en mobil klinikk som gir poliklinisk hjelp og behandling. Tre skoler er åpnet i midlertidige lokaler. SOS-barnebyer har til sammen 45 ansatte og 80 frivillige som tar seg av barn og gir familier humanitær hjelp i Syria.

VIKTIG ARBEID FOR LIKESTILLING

SOS-barnebyer Norge, med støtte fra Grieg Foundation, jobber for å sikre like muligheter til utdanning for jenter og gutter. I 2016 samarbeidet SOS-barnebyer Norge med lokale partnere i fem afrikanske land for å skape bedre tilgang til utdanning for jenter spesielt. Samtaler med elever, lokale ledere, lærere og myndigheter om hvilke faktorer som hindrer jenter fra å gå på skolen, ble gjennomført.

Samarbeidet med Grieg Foundation bidro til lansering av SOS-barnebyers Likestillingspolicy i 2014. I Malawi, Kenya, Uruguay og Vietnam er det de siste to årene blitt gjennomført et pilotprosjekt. Det har sikret nyttig erfaring og resultert i en økende vilje og forpliktelse i å møte ulikhetene mellom kjønn. Likestillingspolicyen vil bli implementert i hele den internasjonale organisasjonen i løpet av de neste årene.

GOD OMSORG AVGJØRENDE FOR UTDANNING

SOS-barnebyer Norge jobber for å skape bevissthet om at omsorg er avgjørende for at barn skal kunne få tilgang til, samt nyttiggjøre seg utdanning. I 2016 delte utdanningsnettverket Global Campaign for Education (GCE), hvor SOS-barnebyer Norge er en aktiv bidragsyter, ut en karakterbok til regjeringen for innsatsen så langt. Dette skjedde i oppfølgingen av stortingsmeldingen «Utdanning for utvikling». Den viser at det fortsatt er et stykke igjen før Norge tar ledelsen for læring og sikrer målrettet inkludering av barn uten omsorg.

Regionsenter for barn og unges psykiske helse har på oppdrag fra SOS-barnebyer Norge gjennomført en systematisk kartlegging av forskning som viser sammenheng mellom omsorgssituasjon og skoleprestasjoner globalt.

BESKYTTELSE AV BARN

SOS-barnebyer jobber kontinuerlig for å gi barn en trygg oppvekst og god omsorg, og vi har retningslinjer og standarder som skal sikre barna beskyttelse. Internasjonalt er organisasjonen

tilstede i 134 land og vi har hele tiden i tankene at arenaer med mange barn kan tiltrekke seg mennesker med uredelige hensikter. Derfor jobber SOS-barnebyer kontinuerlig for å få gode sikkerhetsrutiner på plass, blant annet for å unngå at personer som ikke er egnet, skal få jobb i organisasjonen. SOS-barnebyer fortsatte i 2016 sitt arbeid med å styrke rapporteringsrutinene på saker som gjelder brudd på barns beskyttelse. En egen varslingskanal for hele organisasjonen er blitt opprettet på internasjonalt nivå. Vår hovedoppgave er å ivareta hvert enkelt barn, og vi tar denne type saker svært alvorlig.

ÅPENHET OM KORRUPSJON

De interne varslingsrutinene for korrupsjon og økonomisk mislighold ble ytterligere styrket i 2016. En intern varslingskanal er etablert og en ekstern varslingskanal er under etablering. SOS-barnebyer Norge har arbeidet aktivt for å styrke sine interne oppfølgingsrutiner vedrørende misligholdssaker. Halvårlig rapportering til styret på denne type saker er en del av dette arbeidet. SOS-barnebyer Norge offentliggjør alle økonomiske underslagssaker i sine hovedsamarbeidsland som er avsluttet i foregående år. I 2016 ferdigbehandlet SOS-barnebyer Norge to varslingsaker hvor det ble oppdaget økonomisk mislighold. Dette gjaldt saker i Mosambik og Vietnam. Saken i Vietnam ble undersøkt og beskyldningene funnet grunnløse. Saken i Mosambik er ferdig undersøkt fra SOS-barnebyers side, de ansvarlige avskjediget og saken er meldt politiet.

I tillegg ble to saker fra Mosambik og Syria, innmeldt i 2015, avsluttet i 2016. Sakene var knyttet til anskaffelser og maktmisbruk, samt brudd på interne kontrollrutiner og Code of Conduct. De ansatte med befatning med disse sakene, er blitt avskjediget og sakene er meldt til politiet. Sakene er avsluttet fra SOS-barnebyers side.

ARBEIDET I NORGE

SOS-barnebyer Norge startet i 2016 prosjektet «Våre nye barn» i samarbeid med Asker kommune. Prosjektet har utviklet en modell for bosetting og integrering av enslige mindreårige asylsøkere. Den baserer seg på SOS-barnebyers familiehjemsmodell og er finansiert av Barne- og likestillingsdepartementet, Husbanken og Egmont Fonden. Ved utgangen av året er det fem familiehjem i Asker, og modellen er i ferd med å spres til en rekke kommuner. I tillegg har SOS-barnebyer Norge tatt initiativ til en ung-til-ung-mentorordning der ungdom som har flyktet alene til Norge, skal bli kjent med jevnaldrende norsk ungdom.

I september lanserte SOS-barnebyer Norge et nytt søskenbarometer, som viste at seks av ti søsken fortsatt skiller fra hverandre når de plasseres i fosterhjem. Det førte til et møte med barneminister Solveig Horne der SOS-barnebyer Norge la frem konkrete forslag for å bøte på situasjonen. SOS-barnebyer Norge har også fokusert på søskens rett til å vokse opp sammen gjennom høringsinnspill til fosterhjemsmeldingen og kvalitets- og strukturen reformen, og i vårt arbeid med den supplerende rapporten til FNs barnekomité.

SOS-barnebyen i Bergen gikk gjennom en omstilling i 2015 og ser resultatene av dette i 2016, noe som ga et bedre økonomisk resultat. Barnebyen har også etablert samarbeid med kompetansesenteret RVTs Vest, Ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, om et faglig implementeringsarbeid som trer i kraft i 2017 og 2018. Barnebyen har hatt ledig

kapasitet siden august 2016 grunnet manglende søknader om søskenplasseringer, og dette vil det bli arbeidet mer med i 2017.

SOS-BARNEBYERS INNSAMLINGSVIRKSOMHET

I 2016 ble det rekruttert 10 500 nye fadderskap. Fadderinntektene økte med 7,4 millioner kroner til 411,1 millioner kroner. 1,8 prosent vekst er lavere enn ønsket. Ved utgangen av året hadde SOS-barnebyer Norge 130 000 aktive fadderskap. Mer enn 154 500 givere bidro ytterligere til virksomheten ved å støtte opp om én eller flere av våre kampanjer og aksjoner. Til sammen bidro disse kampanjene med i overkant av 50 millioner kroner, som er en nedgang fra året før. Det var i 2016 ingen større nødhjelpsaksjoner.

SOS-barnebyer Norges samlede inntekter var i 2016 på 586,1 millioner kroner, som er en nedgang på 4,1 prosent, tilsvarende 25 millioner kroner, fra 2015. Det bør dog bemerkes at i 2015 representerte nødhjelpsaksjoner til Nepal, flyktningkrisen og ekstra offentlige bevilgninger knyttet til TV2 Artistgalla til sammen ca. 42 millioner kroner. Inntektene i 2016 er det nest høyeste inntektsnivået for SOS-barnebyer Norge.

STORT ENGASJEMENT BLANT FRIVILLIGE

Frivillighet og lokalt engasjement er en bærebjelke i SOS-barnebyer Norges arbeid. Rundt 500 frivillige støtter konkrete SOS-prosjekter og skaper engasjement for SOS-barnebyers arbeid i sine lokalsamfunn. I mars var 60 frivillige representanter samlet til landskonferanse på Olavsgaard. Her ble det vedtatt ny strategi for den neste toårsperioden. Denne legger vekt på lokal synlighet, inntektsbringende arbeid, nyrekruttering og aktivitetsutvikling. I 2016 ble det startet en prosess som har som formål å utvikle en fremtidig organisering av UngSOS. Dette videreføres i arbeidet med ny langtidsstrategi for SOS-barnebyer Norge.

Barnebymarsjen ble gjennomført for fjerde år på rad, denne gang i 13 byer.

I oktober reiste en gruppe av frivillige, næringslivspartnere og store givere til Tanzania. Her deltok de på den offisielle åpningen av barnebyen i Mwanza, som disse støttespillerne har bidratt sterkt til å finansiere.

DIGITAL SATSING FOR BARN OG UNGDOM

2016 ble året da SOS-barnebyer Norge for alvor satset på digitale plattformer i arbeidet for barn og unge. Blant annet ble appen «Solsikkebarna» for barn fra fire til ti år lansert. I forbindelse med Omvendt Julekalender åpnet SOS-barnebyer Norge en egen digital innsamlingsportal. I år var mer enn 700 skoler med og snittbeløpet for digital donasjon var på hele 193 kroner per giver. Snittdonasjon i 2015 på manuelle donasjoner var til sammenligning på 47 kroner per giver.

I april arrangerte SOS-barnebyer Norge den første Solsikkekonferansen for barnehageansatte på Litteraturhuset i Oslo. Neste konferanse er planlagt i 2018. Det er også gledelig å se den solide inntektsøkningen på 23 prosent innen videregående skoler. Vi fikk i tillegg tildelt jusstudentens humanitæraksjon (HumAk), som i 2016 innbrakte 530 000 kroner.

SAMARBEID MED NÆRINGSLIV OG ORGANISASJONER

SOS-barnebyer Norge jobber strategisk og operativt med bedrifters samfunnsansvar, og næringslivet er en viktig partner for organisasjonen. I 2016 ble ny partneravtale inngått med Aktiv Eiendomsmegling, og samtidig ble samarbeidsavtalene med Mars Norge, MøllerGruppen og DIPS videreført. Våre største næringslivspartnere var Aktiv Eiendomsmegling, Höegh Autoliners, Mars Norge, MøllerGruppen, NSB-konsernet, OBOS, SKAGEN Fondene og Ulstein Group. I tillegg foregår det et utstrakt samarbeid med norsk næringsliv på ulike nivåer.

Stadig flere næringslivsaktører knytter sitt samfunnsansvar og samarbeid med SOS-barnebyer Norge til oppnåelsen av FNs bærekraftsmål og verdens felles arbeidsplan fram mot år 2030.

Fagforbundet og deres medlemmer er en meget viktig samarbeidspartner, og i 2016 støttet de barnebyen i Huambo i Angola med i overkant av 8,95 millioner kroner. Like viktig er det mangeårige samarbeid med Odd Fellow-ordenen og barnebyprosjektet i Ngabu i Malawi. SOS-barnebyers ungdomshjem i Murmansk er Politiets Fellesforbunds humanitære prosjekt. Siden 2014 har de vært med å finansiere det viktige arbeidet for unge i Murmanskregionen.

STØTTE FRA NORSKE MYNDIGHETER (OFFENTLIG FINANSIERING)

Støtte på til sammen 20 millioner kroner i offentlige tilskudd til internasjonale program, hvorav 375 000 kroner fra Helse- og omsorgsdepartementet og resten fra Norad.

Fra 2016 er det inngått en ny fireårig rammeavtale med Norad om programmer i Malawi og Zimbabwe. Totalrammen på avtalen fra 2016-2019 er 77,8 millioner kroner. Årlig tilskudd fra Norad var i 2016 på 19,45 millioner kroner.

Beløpet fra Helse- og omsorgsdepartementet i 2016 er del av tilsagn på til sammen 500 000 kroner til prosjektet «Open World» i Murmansk, som gir barn med funksjonsnedsettelse en bedre hverdag. Resterende beløp vil bli utbetalt i 2017.

Barne- og likestillingsdepartementet bidro med 3 millioner kroner til støtte for prosjektet «Våre nye barn».

STØTTE FRA ANDRE

Grieg Foundation støttet SOS-barnebyer Norge med totalt 6 millioner kroner i 2016. Støtten gikk til likestillingsprogrammet og pilotering av likestillingsstrategien. Støtten fra Stiftelsen Balder utgjorde 3 millioner kroner i 2016 og finansierer lokalsamfunnsprosjektet i Mwanza, Tanzania.

Fra Egmont Fonden fikk SOS-barnebyer Norge tilsagn på 3,5 millioner kroner til finansiering av ung-til-ung-prosjektet. Dette beløpet inntektsføres i 2017. Husbanken støttet prosjektet «Våre Nye Barn» med 400 000 kroner. Og Svenska Postkod Stiftelsen fortsatte sin støtte også i 2016. Gaven var øremerket arbeidet i familieprogrammet i Waterfalls i Harare, Zimbabwe.

MEDIER OG OMTALE

I 2016 omtales SOS-barnebyer i omlag 1200 oppslag i norske medier, med en andel av omtalen blant barneorganisasjonene i Norge på 12 prosent. Omtalen er blant annet knyttet til organisasjonens

engasjement i Syria, tørken i Afrika, Våre nye barn, Søskenbarometeret og kampanjene hjem til jul og de omsorgsløse.

SOS-barnebyer Norge hadde over 107 800 følgere på Facebook ved årsskiftet, en vekst på 4400 følgere i løpet av året. SOS-barnebyer Norge opplevde en økning på 51 prosent i omtale i andre sosiale medier.

SOS-BARNEBYERS INTERNASJONALE ROLLE

SOS Children's Villages International (SOS CVI) er den internasjonale federasjonen for SOS-organisasjoner i 134 land og territorier. Styrelederen i SOS-barnebyer Norge, Halvor Stenstadvold, er et av 22 medlemmer i det internasjonale senatet. Han leder også en av senatets underkomiteer – The Senate Sub-committee on Finance and Audit. Stenstadvold er også medlem av styret i SOS-barnebyer USA.

I tillegg er SOS-barnebyer Norges generalsekretær Bente Lier medlem i det internasjonale Management Council som utgjør SOS CVIs administrative ledergruppe.

SOS-barnebyer Norge deltar i en rekke internasjonale prosesser, både innenfor programutvikling og inntektsarbeid. Blant de viktigste i 2016 er deltagelse i utvikling av internasjonal strategi mot 2030, ferdigstilling av pilotprosjektet for likestilling, prosjekt for bedre resultatmåling i organisasjonen, effektivisering av globale overføringer og valutastyring, utvikling av nye fadderprodukter, samt arbeidet overfor store, internasjonale givere.

ADMINISTRASJONEN

Per 31.12.16 var det totalt 81 ansatte i SOS-barnebyer Norge. Det er en økning på seks ansatte sammenliknet med året før, blant annet på grunn av utvikling av nye nasjonale program og flere engasjement i organisasjonens partnermarked. 71 av de ansatte holder til ved SOS-barnebyer Norges sekretariat i Oslo. De øvrige ti ansatte jobber ved SOS-barnebyen i Bergen, sammen med elleve fosterforeldre som har status som oppdragstakere. SOS-barnebyer Norges administrative ledelse består av to menn og fem kvinner.

1. november gikk generalsekretær gjennom 21 år, Svein Grønnern, av med pensjon. Styret benytter anledningen til å takke Svein Grønnern for hans uvurderlige innsats gjennom alle disse årene.

Bente Lier tiltrådte som ny generalsekretær fra samme dato og styret har stor tillit til at Bente Lier vil bidra til ytterligere å styrke SOS-barnebyers viktige arbeid for å gi barn omsorg og beskyttelse. Styret ser frem til godt samarbeid.

I henhold til lover og forskrifter fører stiftelsen oversikt over totalt sykefravær blant de ansatte. Sykefraværet for 2016 var 6,3 prosent (mot 5,4 prosent i 2015). SOS-barnebyer Norge er tilsluttet avtalen om et inkluderende arbeidsliv.

Styret er opptatt av at stiftelsen til enhver tid har et solid økonomisk fundament. Organisasjonens oppdrag er langsiktig og det er viktig å sikre at programforpliktelsene kan dekkes, også i tider med inntektssvikt, utfordringer på kostnadssiden eller svingninger i valutakurser. Barna skal kunne stole på at SOS-barnebyer stiller opp og gir dem en trygg og stabil oppvekst, selv hvis eksterne

rammebetingelser endres. Styrets policy er derfor å ha tilstrekkelige midler i reserve til å kunne imøtekomme våre langsiktige forpliktelser.

STIFTELSEN SOS-BARNEBYER

Styret har ikke kjennskap til inntrådte forhold som påvirker bedømmelsen av regnskapet for 2016. Regnskapet for 2016 er avgitt under forutsetning om fortsatt drift.

Stiftelsens virksomhet forurensrer ikke miljøet. Stiftelsen arbeider aktivt for å fremme diskrimineringslovens formål om å sikre like muligheter og rettigheter, og for å hindre diskriminering.

Styret vil uttrykke en stor takk til SOS-foreldre i Bergen og alle frivillige og ansatte i SOS-barnebyer Norge for nok et år med meget solid innsats.

Oslo, 31. desember 2016 / Oslo, 9. mars 2017

Halvor Stenstadvold

Elisabeth Grieg

Kari Nordheim-Larsen

Halvor Fossum Lauritzsen

Aagot Skjeldal

Nina Langfeldt

Turid Weisser

Bente Lier
generalsekretær